

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 208. SZÁM.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 16.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50—K Félévre. . 220—K
Negyedévre 110—K Egész évre 440—K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohányboltokban és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Megint

Eljött néhány száz ember Debrecenbe és néhány tíz közöttük bizonyosan akadt, ki valamilyen furesa előítéletet hozott magával, melyet észrevétlenül ivott fel korles beszédekből, cikkekből s a jól értesültség köpenyében sutlogó álság gonoszságából. Ezeknek különös volt mindjárt az a nyílt város-arc, mely a Debrecenbe lépőt már az állomás peronján fogadja és furesa volt utcáinknak ölelő szélessége, mely a kitért karok szeretését szimbolizálja itt. Különös lehetett az első éjjel, a mely áldó s szerető esendéjével becézően ráborult az idegenre. És a szeptemberi nap, mely schol nincs olyan derűs, tiszta, mint a magyarok között is legmagyarabb városban, mosolygósan ragyogott rá az idegenekre. Ez a néhány tíz anélkül, hogy ideje lett volna rá eszmélni: már is a mi levegőnkét szította, a szabadságszeretnek azt a levegőjét, mely éltet, nevel s a jövőnk nagyságának reménységét futtatja szét ereinkben.

Azok a tizek a nap folyamán jöttek és mentek, néztek s láttak, beszéltek és hallgattak s néhány óra után diadalmasan eszméltek rá, hogy valamiképpen kihullott a lelkeikből mind az a nyomasztó léher, melyek máházottan indulnak el Debreczen felé, a város irányában, melyet a visszavonás típusának festettek szemük elé. Jöttek és láttak s a felgyújtott szemek tiszta tekintete olyan szívek mélyére hatott, melyeknek nincs semmi takargatni valója, ha a nyíltság e tótágast álló világban bűn számba nem megy.

A tizek és százak öntudatlanul belekerültek abba egy vonzási körbe, melynek központjából az os magyar erő hat ellenállhatatlanul minden irányban. Látták az arcukat, szemüket s abban lelkünknek tükröződését. És ha nem az ország minden részéből és nem olyanok jöttek volna, kik foglalkozásuk természetes következményeképpen nem a legszélesebb körben való érintkezéssel munkálkodók, akkor is jelentős volna a tegnap, mert segített elenyésztetni azt a sötét színt, melyet emberi és számitó kezek kódoltak Debreczen köré.

Voltak máskor is idegenek itt és mások is máskor is úgy távoztak el, mint tegnapi vendégeink: a mi törhetetlen magyarságunkról, tántoríthatatlan szabadságszeretletünkéről, nyíltságunkról való erős meggyőződéssel.

Jövetelükör köszöntöttük őket, menetelükör is velük van kö-

szöntésünk s az a jóleső meglepedség, hogy nem hiába őrizzük és óvjuk mindenekelőtt független erőnk, mely ez az erő, az ősmagyar város és magyar népének ereje minden mesterséges eszköz felhasználása nélkül is övez és barátokat szerez, mint ahogyan a szépség és erő megta-

lálja az időben mindig a maga néző és hívó tömegét.

Debreczen sohasem volt más, mint ma s hogy Debreczen tudott maradni a mindenek felfordulásában, biztosíték ez a jövődöre is, mely szebb napja ragyogtatását nem halaszthatja már soká.

Négy nap múlva várják Nyugatmagyarország átadását.

Az entente megállapodott az újabb feltételekben. — Magyarországot teljesen blokád alá akarják helyezni. — Katonai megszállást is terveznek.

Páris, szept. 15. Politikai körök felfogása szerint Franciaországban

kétféle érdekeltég ellenzi Nyugatmagyarországnak az Ausztriához való csatolását.

Egyik a Habsburg-barátok pártja akik nem akarják a félig vörös Ausztriát új területekkel erősíteni Magyarország rovására, a másik csoportba tartoznak azok a vállalatok, amelyek Magyarországon tőkájukkal érdekelve vannak. Mindazonáltal Franciaország a trianoni békeszerződés alapján áll és inkább engedi Ausztriához csatolni Nyugatmagyarországot, — mintsem a kisentente államai megvalósítsák a korridor tervet.

Gráz, szept. 15. A „Tagespost“ belgrádi értesülése szerint illetékes helyen megcáfolták külföldi lapoknak azt a hírt, hogy az entente a magyar kérdésben mandátumot adott Jugoszláviának. — Kijelentik azonban, hogy ha demarchera kerülne a sor, akkor ezt

Jugoszlávia a kisentente többi tagjával teljesen egyetértve hajtaná végre.

Milanó, szept. 15. Ausztria és Magyarország konfliktusa Rómában nagy figyelmet kelt és tegnap élnen tárgyalták a minisztertanácsban. Félhivatalosan megcáfolták azt a hírt, hogy azok az olasz csapatok, amelyek Bécsen át mentek, Nyugatmagyarország felé vették volna utjukat, nem pedig Felsősziléziának. Az olasz politikai körök hallani sem akarnak arról, hogy a kisentente fegyversen avatkozzék be, mert ezzel nagyon könnyen megtörténhetik a cseh—jugoszláv reményeknek valóra válása: a tervezett korridor nak felállítására. Rómában úgy vélik, hogy

inkább a nagyentente fog fegyversen fellépni, mintsem a kisentente.

Sopron, szept. 15. Ma délelőtt megjelentek a főkörménybiztosi hivatalban azok a tuszok, akiket az osztrák csendőrség Cinfalváról és Vulgapordányból elhurcolt és Bécsbe szállított. Jegyzőkönyvbe foglalták azokat

a rettenetes bántalmazásokat, amelyeket utközben szenvedtek a hivatalos személyektől:

rendőrök, csendőrök, vasutasok s kommunista csöcselék, valamint a bécsi törvényszéki fogház személyzete részéről. A jegyzőkönyvet, — amelyhez orvosi látteleket is csatoltak — a főkörménybiztosi hivatal az entente misszió elé terjesztette.

Bécs, szept. 15. A Mittags Zeitung jelenti: Della Torretta márkli olasz külügyminiszter ma este elhagyja Bécsot. Ittléte alatt tisztázták a nyugatmagyarországi kérdést, amennyiben az a nagyententét érinti.

Az entente hatalmak a Magyarországot ellen folytatandó további eljárással tökéletesen egyetértenek.

A római, párisi és londoni kormányok autentikus értesítés szerint a következőkben egyeztek meg:

1. Bevárják Magyarország válaszát a második entente jegyzékre.

2. Ha ez a válasz kitér a dolog lényege elől, akkor ultimátumot intéznek a magyar kormányhoz.

3. Ebben az ultimátumban egész közelről meghatározott kény szerrendszabályokat helyeznek ki látásba.

4. Ezeket a kényszerrendszabályokat így csoportosítják: kezdet-

ben gazdasági szankciókat terveznek, még pedig

Magyarország teljes blokádját, amit az utódállamok hatástanának végre. Magyarországra kimondják a teljes forgalmi zárlatot.

5. Ha ezek a gazdasági kényszerrendszabályok eredménytelenek maradnának,

katonai lépéseket tennének Magyarország ellen.

Ennek az ultimátumnak határadását még e hét folyamán várják.

Végérvényes szöveget a nagyköveti tanács állapítja meg. Az entente államok változatlanul megmaradnak azon az állásponton, hogy

nem engedik meg a jugoszlávok és csehek Nyugatmagyarországra való bevenulását,

minthogy ezáltal óriási háborus veszély támadna Európa számára

Bécs, szept. 15. A Neues Achteuhrblatt jelenti: A nagyköveti konferencia a magyar jegyzékkel szemben ez ideig még nem foglalt állást. Párisban nyilvánvalóan Ferrario tábornok bécsi tárgyalásainak eredményeire várnak, mielőtt döntés történe. Londoni jelentések szerint az ottani kormánykörökben azzal számoltak, hogy

Nyugatmagyarország végleges átadása körülbelül négy nap múlva történik meg.

A magyar jegyzék Párisban nem keltett különösebb benyomást.

Bécs, szept. 15. Az Allgemeiner Tiroler Anzeiger a tiroli védőrségek nyilatkozatát tette közzé, — amelyben beszámol arról, hogy az osztrák szövetségi kormány a nyugatmagyarországi területnek igénybevitelénél pusztán a saint-germaine-i békére hivatkozik. — Tudvalevőleg ezt a békét valamennyi tiroli képviselő megtagadta, mert a szerződő Tiroli két részre szakította és Dél-tiroli Olaszországnak szolgáltatotta ki. A tiroli képviselők nézete szerint ezen szerződést nem lehet irányadóvá tenni a nyugatmagyarországi kérdés megoldásában, mert azt a tiroliak sohasem fogadták el.

Bécs, szeptember 15. A Neues Wiener Abendblatt jelenti: Az itteni ententekörök még ma sem erősítették meg azt a londoni hiradást, a mely szerint Magyarországnak ultimátumot szándékoznak küldeni. Min denestre újból hangsúlyozták, hogy az entente, amennyiben Magyarország további magatartása szükségessé tenné,

kész szigorú intézkedésekre és nem fog habozni azokat keresztülvinni,

Remélik azonban, hogy erre nem fog sor kerülni, sőt bizonyos optimizmus észlelhető a nyugatmagyarországi kérdés megoldása körül. Ezzel egybehangzó az a tény, hogy Dole Terratta márkai külügyminiszter, aki bécsi tartózkodásának eredményével nagyon megelégedett, a nyugatmagyarországi kérdés gyors és sima elintézését reméli.

Esküdt Lajos megőrült.

Budapest, szeptember 15. Esküdt Lajos, aki, mint ismeretes, a gabona kiviteli engedélyekkel történt visszaélések egyik főszereplője, ma délután az ügyészségen levő cellájában állítólag örvényes rohamot kapott. A cella falát veri ökével és kiabálja: Angéla, Angéla, te tetted tönkre. Hír szerint Esküdt Lajos már 4 évvel ezelőtt is idegbetett volt. Holnap állapítja meg a hivatalos vizsgálat, hogy Esküdt Lajos tényleg beteg-e, vagy csak szimulál.

Kilenc óráig nem vehet a kereskedő.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Tegnap a termépiácson új renddel ismerkedett meg a remegő vevő. — A rendőrelőőr komoly szava hajnalról reggeli kilenc óráig a privat fogyasztó számára biztosította a tengerit. Ez időn belül kereskedő nem vásárolhatott. Kétségkívül a drágaság leküzdésére irányuló eszelekvés volt ez, mely elvileg szépen néz ki, de gyakorlatilag vajmi sovány eredményt mutat fel. Ha csak ilyen kis eszközökkel meglehetne oldani e ma már veszedelmessé váló problémát, nagyon könnyű lenne a kormány dolga. De a tőke hatalma sokkal nagyobb, minthogy ez a legkevésbé is rést ütne gazdasági testén. Nem a paraszt drágít, nem az iparos zsarol, hanem a mozgékony, tulhatalmas tőke, mely mértéken túl tömi a zsebeket és ellentállhatatlanul falja fel a termelés produktumait. Ha egy paraszt egy kis szekér tengerit behoz azzal a szándékkal, hogy 850 koronáért talán eladja, még meg sem áll, már 860 koronát ígérnek érte és még összekapnak, mert a másik kereskedőnek 870 koronát is megér. És most. A tőke tud várni. A törvényes intézkedésnek nem szegül ellen. A szekerektől távol, ott áll egész sora a kereskedőknek, idegesen nézik órájukat. Az eladó szintén észreveszi a helyzetet, nem ad el. Vár. Kilenc-kor ugyanis szabad a vásár. Ha többet nem ér is, mint 9 óra előtt, de legalább megnyugtatta lelkiismeretét, hogy a vásárt teljesen kihasználta. A tőke siklik tovább. Talán már nem is a piacon, hanem a tanyákon siklik. Ránéhezedik közéletünkre, politikánkra, összetöri a gyenge fogyasztót, ördögi büvkezőbe fog mindenkit és ezer uton siklik ki még a tőke nagymesterének: Hegedűs pénzügyminiszternek kezéből is.

Mi teljes szabadságot szeretnénk már elsősorban gazdasági életünk terén ép úgy, mint politikai és társadalmi életünkben. Ez emeli pénzünk értékét és növeli termelésünket.

Csonka-Magyarország — nem ország!
Egész-Magyarország — mennyország!

Nagy kavarodás a politikában.

Majdnem minden neves politikus ajánlott embereket a kiviteli engedélyekre. — Három miniszter távozni készül. — Nyílt felhívás a miniszterelnökhöz.

Budapest, szeptember 15. Nagyatádi Szabó István földmivvelésügyi miniszter a következő nyilatkozatot adta:

— Erintetlenül és ártatlanul állok a vádak közepette, amelyeket néhány nem becsületes ember támasztott életre. Több ezerre tehető a kiadott engedélyek száma és így nem csoda, hogy azok mellett

a korrekt engedélyek mellett inkorrekttek is vannak. Nagyon kevés azoknak a mostani neves politikusoknak a száma, akik valakit ne ajánlottak volna.

Mert hiszen az ajánlás önmagában még nem kifogásolható, és nem állapít meg inkorrekttséget. Az egyes ügyosztályok megkapták az utasítást, hogy dolgozzák fel az aktákat és amikor ezzel készen lesznek, én magam fogom azokat nyilvánosságra hozni.

Mindenkinek engedélyt adok arra, hogy az egyes ügyosztályokban ezekbe bele nézhessen.

de a laikus úgy sem tudna kiigazozni az ezer és ezer akták között, amelyek között — ismétlem — a korrektekkel keverve vannak inkorrekttek is.

Budapest, szeptember 15. Három miniszter készül távozni. Hegedűs Loránt pénzügyminiszter minden elmentéses hír dacára is

komolyan foglalkozik a távozási kérdésének megoldásával.

Bánffy Miklós gróf az első adandó alkalommal, amikor a külügyi kormányzatnak zökkenés nélküli további vitele biztosítva lesz, megvált állásától.

Távozni készül a földmivvelésügyi miniszter is,

csupán ügyének tisztázását várja. Budapest, szeptember 15. Rassay Károly ma a következő nyilatkozatot tette közzé:

— Itt fekszenek előttem a reggeli lapok és olvasom a kisgazdapárt tegnapi értekezletéről szóló tudósításokat és nem tudok hinni szememnek. Hát már idesúlyedünk volna, hogy egy miniszter az ország szemébe vágja:

„Az adott esetben minden politikai párt tagja részéről, sőt a kormány tagjai részéről is törvényt kijárások

— Hiába forgatom a lapokat, nem találok erre cáfolatot sem a pártok, sem a miniszterek részéről, sem a kormány nem adta lemondását, sem pedig nem tagadta meg a közösséget a rágalmozó miniszterrel.

Egy miniszternek tehát joga van elmondani, hogy minisztertársai részéről kijárások történtek.

— Miniszterelnök Ur! Ön soha sem mulasztotta el, hogy Cato togyájában tetszelegve politikai ellenfeleit becsületre és a haza önzetlen szeretetére no oktassa. És ezt szóltanul eltűri?

A korona 1-15

Budapest, szeptember 15. Tekintettel a tegnapi lezárolási napra, a realizációs eladások némi forgalmat váltottak ki.

A valutapiácson a spekuláció doljárban játszott, amelynek árfolyama igen fluktuáló volt. Sokol 630-ig emelkedett, a lei árfolyama szintén javult. Devizákban Prága és budapesti kifizetésben volt nagy üzlet.

Az ország feszülten kíváncsi, mit tesz a miniszterelnök ur. Magam előtt látom a nyomorultak kocsját, amelyeket a rendőrök hajtottak föl.

Vagy nem gondolja a miniszterelnök ur, hogy ezek az emberek azt fogják mondani védekezésül:

Miniszterelnök Ur! Az Ön kormányzati rendszere sok sebet kapott. Most még az ország érdekei némaságra készítettek, de eljön az idő, a mikor számon kérjük a gazdasági és külügyi csődöt, amelybe politikájuk az országot vitte!

Ha e kötelességet nem érzik, a magyar nemzet becsületének hivatalos övétől kell kérni, hogy mentse meg a nemzetet napról-napra megújuló szegénységtől s adjon a tömegek megnyugtatóra más kormányt, ha más ut nincs: új nemzetgyűlést.

Budapest, szeptember 15. A keresztény-párt vezetősége helyeselte nagyatádi Szabó Istvánnak tapintatos beszédét, amelyben tartózkodott még a legesekélyebb célzástól is. A tegnapi tüntetés ellenére a párt tagjainak nagy része azonban nincs megelégedve a hozott határozatokkal és feltétlenül a parlament elé akarja vinni a dolgot. Ez a szándéka Friedrich pártjának, a disszidenteknek és az ellenzéknek. Erekly Károly fel is fog szólalni az első ülésen.

◀ SZÍNHÁZ ▶

A Csokonai-színház műsora:

Péntek (16-án): Pacsirta operett. Szombat (17-én): Pacsirta operett. Vasárnap (18-án): d. u. Náni népszimfű. — Este Kaméliás hölgy dráma.

Hétfőn (19-én): Bánk bán (tisztviselő-est).

Kedd (20-án): Legszebb kaland vigjáték.

Pacsirta. Willner—Martos—Lehár operettjét, a Pacsirta-t újította fel tegnap este a Csokonai-színház, zsufolt ház előtt. Lehár gyönyörű muzsikája mindvégig lebilincselte a közönséget. Helvey Erzsí csodás pacsirtáját zajos ismerésben részesítették. Helvey Erzsí szép, tiszta hangjával, művésziül kidolgozott játékaival mindjobban meghódítja a debreczeni közönséget. Mindvégig gyönyörködött Bodán Margit pompás koloratur énekében. Szép volt Szalma Sándor baritonja, ép úgy, mint Torma Zsiga tiszta tenor éneke. A közönség őket is zajos tapsban részesítette. — Kitünően mulatott R. Nádossy István és Csolnakossy komikumán. Rendkívül nagy sikert aratott a III. felvonásban Mátray Jenő táncművész és Utassy Gizi gyönyörű tánc. A darabot magyaros levegő hatotta át. Művészi díszleteiben nagyszerűen hatott a kiválóított budai oldal, a siklóközlekedéssel. A kitünő rendezés Petrik József ügyességét és ötletességét dicséri. A zenekart Müller Mátyás karnagy vezette a tőle megszokott precizitással.

A hallatlan sikert ért Pacsirta kerül pénteken ismét színre a Csokonai-színházban.

Füredi F. Gusztáv október hó 3-án tartja első előadás sorozatát, a Zenede dísztermében, mely alkalommal bemutatásra kerül A zongoraművészet fejlődése Scarlattitól napjainkig. — Három estére terjedő nagyszerű sorozaton közreműködik Fyalkowszky Zsófia zongoraművész Budapestről. A társadalom minden rétege ezuttal is osztatlan érdeklődéssel várja a Füredi-előadásokat, melyekre a jegyek most is Méliusznál kaphatók.

KITÜNŐ FÉRFI-INGEK FRANK EDÉNÉL

Herezegh Ferenc világhírű vigjátéka: a Kék róka, amely a svéd filmgyár feldolgozása szerint Erotika címmel került forgalomba, pénteken, szombaton és vasárnap kerül bemutatásra a Vígsház mozgóban. Főszereplők Tora Teje, Kann Molander, Anders de Wahl és Lars Hauson. Előadások ma 7 és 9 órakor.

Az „Uranus“ mozgó szeptember 16-17-18-án, pénteken, szombaton és vasárnap a szezon slágerét, „Barberina táncosnő“ lebilincselő filmregényt mutatja be 7 felvonásban. Pompás felvételek, mesébe illő attrakciók. Csak 16 éven felüliek nézhetik meg. Stössen jegyét biztosítani!!

Baccarat Henri Bernstein drámája 5 felvonásban, amerikai film, Fanny Ward főszereplésével az Apollóban. Előadások 7 és 9 órakor.

Őszi és téli divatlapok nagy választékban kaphatók a „Méliusz“ könyvkereskedésben.

Napoleon 1780—815, angol font 1940—50, dollár 532 és fél—42, francia frank 3600—800, márka 490—510, lira 2100—150, osztrák korona 32 és fél—33 és egynegyed, rubel 31 és fél—32 és fél, lei 460—70, szokol 620—30, korona dinár 810—25, lengyel márka 11 és fél—12 és fél.

Zürich, szeptember 15. A csütörtöki zárlat a következő volt: Berlin 535, Holland 182.25, Newyork 5.81, London 21.48, Páris 40.10, Milánó 25.45, Prága 6.95, Budapest 1.15, Zágráb 2.40, Bukarest 4.75.

• HIREK •

Domján Elek főesperes beiktatása. Materny Lajos, a tiszavidéki ág. h. ev. egyházmegye főesperese a közelmúltban nyugalomba vonult. Utódja, minthogy Paulik János nyíregyházi lelkész vissza lépett a jelöltségtől, Domján Elek sátoraljaujhelyi lelkész lett, akit egyhangulag választottak meg főesperesnek. Az új főesperest tegnap iktatták be hivatalába Nyíregyházán lélekemelő ünnepség keretében.

A közgyűlés előkészítése. A jog- és pénzügyi bizottság szeptember hó 16-án, pénteken délután 4 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart, amelynek tárgysorozatán husz fontos tárgy szerepel.

Lakodalmi gyűjtés a menekülteknek. Nehány nap előtt folyt le Debreczenben egy előkelő esküvő lakodalmi ebédje, amely alkalommal nemcsak a lakodalmi vígság hangulata uralkodott a vendégeken, hanem mélyebb érzések tanujelét is adták. A lakodalmi ebéd, amelyet tasnádi Kardoss Alice és Váradi Szabó Miklós esküvője alkalmával tartottak, a vendégek 4150 koronát adtak össze a menekültek, különösen pedig a vagonlakók javára. Magoss György dr. főorvos, aki ez összeget az ebédén átvette, a városi számvétség útján a házi pénztárban helyezte el letétbe s erről a tanácsnak jelentést tett, amely köszönetet mondott a gyűjtésért s az összeget Darkó Jenő dr. miniszteri biztosnak utalta ki szétosztás végett.

Elutasított segély kérések. A József királyi herceg Szanatorium Egyesület kéréssel fordult a város tanácsához, hogy részére segélyt utaljon ki. A tanács, mivel ez évre már 10.000 korona segélyt kiutalt s mivel további segélyezésre fedezete nincsen, a kérést nem teljesítette. — Ugyancsak segélyt kér a kecskeméti siketnéma intézet is, amelyet a tanács szintén elutasított, hogy segélyezésre fedezete nincsen, másrészt pedig Debreczennek magának is van siketnéma intézete, amelyet segélyez.

Halálozás. Dr. Závory Sándor volt gleichenbergi, utóbb budapesti orvos és író, kit Debreczenben is igen sokan ösmertek, az István-uti szanatóriumban meghalt. Kiterjedt előkelő rokonsága és sok jó barátja gyászolja. Somossy László helybeli nagykereskedő az elhunytban apósát gyászolja.

Közvilágítás közbiztonság okából. Az államrendőrség átirat Debreczen város tanácsához, hogy Sámson- és Virág-utak sarkán, valamint a Móricz- és Kurucz-utak sarkán villamos lámpákat állíttasson fel, mert a közbiztonság éjszaka ott világítás nélkül fenn nem tartható. A tanács a lámpák föllállítását elrendelte és egyben kimondta, hogy a Bösörmentyi-uton a románok garázdálkodása alatt eltűnt lámpákat újjakkal pótoltatja.

Az iparosok villamos árama. Az iparosok már másodízben azzal a kéréssel fordultak a tanácshoz, hogy nekik a villamos áramot kedvezményes áron adják. A tanács a kérést tekintettel arra, hogy az áram előállítására a vállalatnak magának is igen sokba kerül, nem teljesítette.

Divatos férfi kalapok, sapkák, nyakkendők, őszi újdonság FRANK IMRÉNÉL, Piac-utca 43.

Négyszer szökött meg a háromnevű betörő.

Aki mindig visszatér Debreczenbe.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Hirt adtunk annak idején arról, hogy az ebesi állomáson, ennek várótermébe betört pár hónap előtt egy ember, aki onnan különféle tárgyakat lopott el, 30—40.000 korona értékben.

A debreczeni rendőrség rövidesen kézrekerítette a betörőt, aki magát Csatlós Mihálynak, majd Tamás Jánosnak, később pedig Patakfalvy Albertnek mondta.

A rendőrség nem tudta megállapítani, hogy a betörőnek mi az igazi neve. Mivel a letartóztatott három nevű ember azt állította, hogy ő katoaszökevény, átadták a nyíregyházi katonai bíróságnak. Csatlós—Tamás—Patakfalvy azonban nem sokáig élvezte a katonai vendégszeretetet, mert hamarosan megszökött és pedig Debreczenbe. Itt sem akart azonban tétlenül lenni és ezért a vasút közelében levő egyik pénzügy-nöki viorát feltörte s onnan nagyobb értékű valutát lopott el. A rendőri nyomozás elől megszökött, de csakhamar visszatért Debreczenbe, ahol azonban

elcsipték és átadták a szombat-helyi hadosztálybíróságnak.

A harmas nevű gazember, — akinek igazi nevét a hatóságok még mindig nem tudták megállapítani, innen is megszökött most már Wienerneustadtba, ahol több helyen betörést követett el és mintegy százezer korona értékű ingóságát szedett össze. Ezzel Wienerneustadtból is megszökött és ismét Debreczenbe jött, ahol az utcán a rendőrök felismerték és lefűlleték.

Ekkorára már a rendőrség megállapította, hogy a minden szökése után Debreczenbe visszatérő betörő neve Csatlós Mihály, sohasem volt katona, — hanem egy országos csavargó tolvaj.

Kihallgatása után, amelynek során Csatlós beismerte, hogy a nála volt holmit lopta, de a károsultakat megnevezni nem tudta, a rendőrség jogtalan határátlépésért 15 napi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte. A büntetés kitöltése után átadják az ügyésznek.

Pályázat tanársegédi állásra. A debreceni egyetem orvosi karán a belgyógyászati, sebészeti, gyermekbőr, elme, szemészeti, bonctani, élettani, közegészségtani, gyógyszer-tani, kórbonctani, kórtani és törvényszéki orvostani intézete mellé tanársegédi és gyakornoki állásokra pályázat hirdettetett. A pályázati hirdetmény az orvostudományi hivatalban (DMKE) van kifüggesztve. A pályázat határideje: október 1.

A „Sörtársaság“ feléled. Az a kedves baráti kör, melyet boldog emlékeztető Géresi Kálmán évtizedekkel ezelőtt alapított, melyből meghitt bizalmas körben, a fehér asztalnál annyi sok szép hazafias, társadalmi gondolat fakadt és annyi szép eszme testet öltött, hosszú szünet után újra feléledt. A nagy alapító már halott, de az ő nemes emlékét őrző barátok újra össze jönnek és folytatják az ő munkáját. Szerdán és vasárnap délből 12—1 óra közt jönnek össze az „Angol Királynő“ termében. Ma még csak egy páran a régiiek közül, de később többen és többen és remélhető, hogy a kedves társaság volt tagjai rövid időn belül újra szép számmal együtt lesznek.

Chován—Bartók, Beyer. Zongora-iskolák és mindenféle zongora-, hegedű- és énekkorták legelőnyösebben Csáthy Ferenc zeneműkereskedésében kaphatók, Piac-utca 8. szám.

Legujabb
DIVATKALAPOK

295
korona.

Herman
NÁNDOR ÉS TÁRSA

Piac-u. 10., Bikával szemben.

DOLLÁR szokol, lel
és mindenféle arany és
ezüst pénz
vétele és eladása

Tőzsdéi megbízások. Külföldi kifizetések (Devizák).

RANKAI bankirodája

Debreczen, Degenfeld-tér 8. szám (Kenyérfiac). Telefon szám 209. és Piac-utca 67. szám (Frohner-szálloda). Telefon szám 407.

Bort ad el a város. A városnak tudvalevően nagyobb területű szőlője van, amelynek területét régebben köztemető céljaira vette meg. A köztemető ugyan a mai napig sem létesült, tekintettel a létesítés horribilis nagy költségeire, azonban a szőlővetél, mint üzlet sem bizonyult károsnak a városra nézve. A szőlő a tavalyi rossz bortermő esztendőben 6619 liter bort, ez idén pedig mintegy 400 hektoliter mustot termett. A városi tanács elrendelte, hogy ezt a bort és mustot nyilvános árverésen adják el. Az árverésre zárt írásbeli ajánlatokat lehet beadni Tatay Zoltán dr. tb. tanácsnokhoz. Az ajánlatokat e hó 21-én délelőtt 10 órakor bontják föl.

Tűzoltó tesület alakul Hajduböszörményben. A legtöbb hajdúvárosban, hajdumegyei községben nincs tűzoltótestület. Ezen a nagy hibán akar segíteni egy lelkes ember, Szikszay Aladár h. tűzrendészeti felügyelő. Elsőnek Hajduböszörményben kezdi meg közérdekű munkáját. Kezdeményezésére vasárnap, szeptember 18-án alakítják meg a hajduböszörményi tűzoltóságot s ugyanakkor megválasztják a tisztikart is. Hajduböszörmény után a többi hajdumegyei községben alakítja meg a tűzoltótestületeket Szikszay, mindenütt lelkesen fogadják az eszmét.

D. M. E. Fehér és színes pamutok minden számban, Svette rek, kötött gyapju bluzok, gyermek garniturák, sapkák, sálak, gyermek patent- és női harisnyák minden színárnyalatban és minőségben érkeztek rendkívül olcsó árakban Havas harisnya-áruházában, Bádogos-u. 1. szám. Tisza-palota.

Hirdetmény. A városi adóhivatal értesíti az adózó közönséget, hogy az 1921. évi XXXIV. törvények 9. §-a 1921. évi július hó 1-től kezdődő érvényességgel az 1920. évi XXIII. t.-c. 90. §-ának harmadik bekezdését a felemelt földadónak a bérlet által megterítése tárgyában, mely következőleg szól: „A feleknek ezzel ellenkező megállapodása semmis“ hatályon kívül helyezve. Vagyis teljesen szabadkezelt biztosít egy a föld tulajdonosnak, mint a haszonbérletnek, hogy egymásközi haszonbérleti viszonyban minő feltételeket kötnék ki a felemelt földadó és járulékaira nézve. Városi adóhivatal.

Hölgyeim! Ne formáltassák kalapjaikat, míg a téli idény legujabb, 45 szebbnél-szebb változatu, bécsi modelljét meg nem tekintik a Kalapüzemben, Piac-utca 9. szám.

Amnesztiával iparigazolvány. Pollacsek Arthur máv. alkalmazottat a törvényszék az ellene emelt kommunista vádak miatt két évi fogházra ítélte. Az amnesztia rendelet folytán Pollacsek szabadon bocsátották. Pollacsek Arthur ezután lakatos mesterség folytatására kért igazolványt. A városi előjáróság a kérvényt elutasította és az igazolvány kiadását megtagadta. Felelkezés folytán az ügy a tanács elé került, amely arra az álláspontra helyezkedett, hogy az amnesztia rendelettel a kérvényező multja elintézését nyert s az igazolvány kiadása mellett döntött.

Valódi szarvasbőr női és férfi keztyűk, kocsimosó és azt törő szarvasbőr, szivacs, gyermekharisnya, pólyagummi, has- és cipősorozító, sérvkötő, gummiharisnya kapható Vitáriusnál, Piac-utca 16. Alföldi palota.

A Szepesi Szövetség ülése. A Szepesi Szövetség folyó hó 17-én, szombaton este 8 órakor az Angol Királynő külön helyiségében társas összejövetelt tart.

Pannonia autóforgalmi vállalat. Hat személyes bérautó vidéki turákra. Betegszállítást is elvállal. Piac-u. 42. Telefon 299. Szolgálat éjjel-nappal.

A forgalmi adó végrehajtása. A forgalmi adó szeptember 1-én lépett életbe. Általános forgalmi adót tartozik fizetni minden kis és nagyiparos, gyáros, nagy és kiskereskedő, orvos, ügyvéd, művész, mérnök stb., vagyis minden önálló kereseti tevékenység forgalmi adó alá esik. Ellenben nem esnek általános forgalmi adó alá a bér vagy szolgálati viszonyban állók, úgy a köz- és magánalkalmazottak, házi, gazdasági cselédek, napszámosok. Nem esik általános forgalmi adó alá a mezőgazdaság, szőlőgazdaság, kertészet, gyümölcs és zöldségtermelés, állattenyésztés, méhészet, vadászat, halászat. A mezőgazdasági és állati termékeknek ipariakká való feldolgozása (cukor, sör, szeszgyártás, kosárfonás) és értékesítése már forgalmi adó alá esik. Nem esik forgalmi adó alá az üzleti bevétel, a mely után a fényüzési adót kell fizetni. Az általános forgalmi adó alapja a nyers bevétel, a kulcsa 1:3 százaléka, amit bélyegjegyekben, vagy készpénzben lehet lefizetni. A forgalmi adó általános összegben is megállapítható. Mindazok, akik forgalmi adó fizetésére kötelezettek, összeírás céljából kötelesek a polgármesteri, avagy a községi előjáróságoknál díjtalanul rendelkezésére álló bejelentő lapot a törvényes követelmények terhe mellett legkésőbb szeptember hó 30-ig kitölteni és ugyanott benyújtani.

IPAROSOK ÜGYEI

Felhívás a szabóságokhoz! Kívánatra a helybeli ipari szakiskola igazgatósága a szabóipari szabászati szakrajzból továbbképző rajzi tanfolyamot rendez Egry Lajos közismert szabász vezetése alatt. A tanfolyam esti órákban tartatik az ipari szakiskolán (Széchenyi-ut 2. szám). Az órák mikénti beosztása a hallgatóktól tétetik függővé. Kívánatos, hogy a tanfolyamon legfeljebb 25-30 jelentkező legyen. A tanfolyam költségeit a hallgatók fizetik s egyenként cca 250 koronába kerül. A tanfolyamon tanítani fogják: a férfitruha szabászatot nemcsak a sima és sako szabászat, hanem a különleges formákat, tehát egyenruha, diszruhák stb. A tanfolyamra jelentkezni a szakiskola igazgatóságánál a délutáni órákban lehet. — Jelentkezéskor a díj fele lefizetendő.

Új iparengedélyek. A városi tanács a következő új iparengedélyeket adta ki az alább írt díjak kiszabása mellett: Klein Adolf fűszer, gyarmatáru, festék, vegyi cikkek, textil áruk, rövidáru, férfi és női konfekció, bőr, vas, papíráru és szeszitalok árusításával foglalkozó cégek képviselője és bizományos-sága 6000 korona, Intercontinental szállítási és fuvarozási vállalat szállítások és fuvarozások vállalatára és teljesítésére 6000 korona, Susskind Manó bőrkereskedés 1000 korona.

Dollárt

és másidegen pénzt, aranyat, ezüstöt
legelődrágábban vesznek
Simon György
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Az országos vendéglős kongresszus.

Allásfoglalás az ármegállapítások ellen.
A szatócsok italmérséi jogát elvenni kérik.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Az a nagyfokú érdeklődés, mely a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Kereskedők Országos Szövetsége Debreczenben tartandó kongresszusát megelőzte, a tegnapi nap folyamán, úgy népeség, mint magas szellemi nivó dolgában a legsikerültebb gyűlést eredményezte. A tegnapi este érkezett nagyszámu résztvevők tegnap délelőtt 9 órakor országos nyugdíjgyűlésük XXIV. évi rendes közgyűlésére jöttek össze a Kereskedő Társulat disztermében. A közgyűlést Bokros Károly elnök nyitotta meg lelkes szavakkal s méltatta az alapítókat. Bejelentette a legújabb 10.000 koronás alapítványt, melyet Walter Gyula főtitkár tett Walter Ferenc c. püspök nevére. A határozatképesség megállapítása után, Nagy Sándor dr. jogtanácsos terjesztette be az egyesület működéséről szóló évi jelentést, majd a felügyelő-bizottság jelentésének tudomásul vétele után a költségvetés és zárszámadások fölött határozott a gyűlés. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítását a kongresszusra bízta. Az előre bejelentett indítványok letárgyalása után, az egyesület nagytevékenységű elnöke berekesztette a gyűlést.

A kongresszus.

Délelőtt 10 órakor, két-háromszázi résztvevő jelenlétében nyitotta meg Keszey Vince elnök a szövetség XXI. évi rendes közgyűlését. Megnyitójában üdvözölte Miskolczi Lajos főispánt, — mint a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium képviselőjét. Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselőt, Tóth Emil városi tanácsnokot, Szentkirályi Tivadart, a debreczeni Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, Dobsa Lászlót, az Iparosok Országos Szövetségének igazgatóját, Rostás Istvánt, a helyi iparhatóság főnökét, Baltazár Dezső dr. püspököt, kinek üdvözlésénél a kongresszus résztvevőinek meggyőződése lelkes éljenzésekben nyilvánult meg.

Az agilis elnök beszéde után Usetty Ferenc a népjóléti miniszter üdvözlését tolmácsolta, Jaczkovics Iván min. o. tanácsos a Baross-Szövetség, Dobsa László az IPOSZ., Kovács József a szak-sajtó nevében köszöntötte a közgyűlést, mely Walter Károly főtitkár évi jelentésének meghallgatása után, a további program letárgyalására tért át. Németh A., a debreczeni Bika-szálloda r.-t. igazgatója, az új italmérséi törvényt ismertette magas nivóju előadás keretében. A szemléltető táblákkal élénkített s nagy előtanulmányt és törvényismeretet igénylő előadást a résztvevők osztatlan figyelmé s érdeklődő elismerése kísérte. A nagy ovációval honorált előadás után Nagy Sándor dr., a szövetség jogtanácsosa, ismertette az új ipartörvény-tervezetet. Előadása, melyet általános és élénk helyeslés kísért, — különösen ott váltott ki nagyobb emóciókat, hol a forgalmi adónak a vendéglősök és szállodások ér-

dekeit és a közérdeket is sértő voltát világította meg. Előadása kapcsán a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a szövetség a forgalmi adónak egy meghatározott átalányösszegben való megállapítását kérlemesse az illetékes miniszteriumtól.

Az ismertetés után szünetet tartott a gyűlés, melynek eltelével az elnök bejelentette, hogy Baltazár Dezső püspök meghívta a kongresszus résztvevőit a kollégiumi nagykönyvtár megtekintésére.

A kongresszus legáltalánosabb helyesléssel Gundel Károly előadása találkozott, ki a hatósági ármegállapítások elleni állásfoglalás címen beszélt arról, hogy a kényszerű helyzet szülte árvizsgáló bizottságok politikája egyáltalában nem volt helyes, mert az nem a pártatlan bíró szerepét töltötte be, hanem — mint mondotta — a fogyasztók egyoldalú képviselője volt az iparosok és kereskedők ellen, a sör árának a tavasz folyamán történt maximumálásával pedig egyenesen a sörgyárosok diktandójának engedelmekedett. A magyar vendéglős a háboru alatt és után, ha látszólag koronákban gyarapodott is, de készlete és berendezése meg sem közelíti a békebelit. Ha igaz az — és pedig igaz, — hogy Nagy-Magyarországot munkával lehet felépíteni, úgy a vendéglősök és szállodások is méltán kérhetik az ő munkájuk megbecsülését. Kéri a jelenlevő Usetty Ferenc nemzetgyűlési képviselőt, hogy szerezzen érvényt annak a kívánságnak, — mely az árvizsgáló bizottság működésének a becsületes iparossággal való összehangatos munkáját óhajtja. Indítványára a közgyűlés megbízást adott a szövetség igazgató-tanácsának, hogy járjon el a kereskedelmi miniszteriumnál abban az irányban, hogy

az árvizsgáló bizottságok ne mint egyoldalú hivatal működjenek, hanem elnevezéséhez híven az iparosság méltányos érdekeinek meghallgatásával, azal együtt fejtsék ki tevékenységét.

A szakosztályok jelentései és számadások felolvasása után, K. Kritsfalussy István szakiskolai tanár számolt be a szövetség szervezkedési munkájáról, pontos és terjedelmes jelentés keretében.

Indítványok.

A jövő évi gyűlés helyének és idejének megállapítását az igazgató tanácsra bízta a közgyűlés és áttért az indítványok tárgyalására, melynek során elfogadták Szeged, Pécs és Budapest ipartestületeinek javaslatát, mely illetékes helyen a szatócsoktól az italmérséi jog elvételének szorgalmazását kéri.

Madarász György indítványát is elfogadta a gyűlés, mely azt tárgyalja, hogy a nagybani árusítóktól vonják el a kicsiben való árusítás jogát. Ugyancsak ki mondta a közgyűlés Palkovics

Ede indítványára azt is, hogy a jövőben csak olyan egyéneket szerződtet tanoncokul, kiknek legalább négy középiskolai végzettségük van.

Várady Gyulának a beszállásolásokra vonatkozó indítványát Németh Aladár módosításával olyképen fogadta el a közgyűlés, hogy illetékes helyen kérelmezni fogja a szállodákba való katonai és menekült beszállásolásoknak pénzzel való megváltását.

Az indítványok után Keszey Vince elnök záróbeszédében köszönetet mondott az előadónak, a debreceni Kereskedő Társulathoz, debreceni kartársainak a szíves vendéglátásért s abbéli reményének adott kifejezést, hogy a kongresszuson elhangzottak nem maradnak pusztá szavak, de lehetővé fogják tenni a vendéglősök és szállodások számára annak a pozíciónak elfoglalását, mely a jövő Magyarország felépítési munkájában őket megilleti.

A kongresszus után.

A gyűlés résztvevői a déli órákban eleget téve Baltazár püspök meghívásának, megtekintették a kollégiumi anyakönyvtárat, hol Vargha és Zsigmondy egyetemi tanár kalauzolása mellett gyönyörködtek abban a szellemi gazdagságban, melyet az ezredéves magyar kultúra dicsőségére a város és kollégium tudományosznya egybegyűjtött.

Közébd.

Délután két órakor bankett volt a Bika-szálló disztermében, hol a különböző hatóságok, egyházak s testületek képviselőit ott láttuk Baltazár Dezső dr. püspököt, Lindenberger János dr. prépostot, Márk Endre udv. tanácsost, Vargha Elemér dr. tb. főjegyzőt, Gergits Károly dr., Mező Sándor kir. ügyészetet és számos közéleti egyéniséget. Az ebéd alatt a Magyariak kiváló zenekara játszott régi magyar nótákat. A felköszöntők sorát Keszey Vince elnök nyitotta meg, ki Horthy kormányzót élette, — majd sorra következtek Németh Aladár, Gundel Károly, dr. Vargha Elemér, Bokros Károly, Holub Dezső, kik a vendégeket, a nőket, a szövetség elnökségét köszöntötték. Nagy ovációban részesült Gundel Károly pohárköszöntője, kinek szavai szerint ide kellett jönniök az ősi Debreczenbe, hogy a Nagytemplom Rákóczy harangjának zugásából eszméljenek rá arra az erőre és egyetértésre, mely a magyarságban meg van s midőn ennek az erőnek reprezentációját, az élő magyarok egyik legnagyobbját, Baltazár Dezső dr. püspököt köszönti, beismeri, hogy a pesti parvenü magyar minden elismerése illeti a nemes várost, — mely őket szíves vendégül látja. A temperamentumosan megnyilvánuló óhajnak engedve dr. Baltazár Dezső püspök emelkedett szólásra.

Baltazár beszél.

Bármily kicsinynek tartom is magam — mondotta — engednem kell a közóhajnak. Ha én Rómába mennék, tisztességet tennék a pápának s kívánnám hallani is őt. Ha Önök a kálvinista Rómába jöttek s engem kívánnak hallani, nekem nagy megtiszteltetés sze-

rény pásztori voltomban is eleget tenni ennek s szavamat emelni. Nincs az a hivatás, melyre súlyos feladat és megterheltség ne várna a háború és forradalmak romainak eltakarításánál. Eben a munkában Önökre is nagy feladat hárul. Kívánom és óhajtom, hogy az östermelés és ipar támogassa egymást ebben a munkában, mert egymás ellen dolgozva, egymást teszi tönkre. Ehhez a munkához a szabadság levegője kell, mert az csak úgy bonthat virágokat és érlelhet gyümölcsöt. Jól esett látnom a kongresszus tárgyalása alatt ehhez való ragaszkodásukat. Én laikus vagyok, de a homályon keresztül is látom, hogy az árakat a kereslet és kínálat szabad versenyén kívül semmi megállapítani nem tudja. Segítő és megértő társakat kell keresni úgy a benső konszolidáció, mint a nemzetközi megértés előkészítésében. — Nem tartom pusztán véletlennek, hogy az Ur Jézus vendégfogadóban született, a samaritánus vendéncét vendégfogadóba vitte, az utolsó vacsora vendéglátással kapcsolatos volt: tekintsék ezért hivatásukat nemesnek, előkezőnek, — tartsa meg az Isten Önöket.

Viharos helyeslés és eljenzés tartította a püspök beszédét, — mely után még számos pohárköszöntő hangzott el, többek között Usetly Ferenc képviselője is, ki nagy páthosszal szólott a keresztény egység gondolatáról. Nemes szavakban köszöntötte a vendég-lösöket Lindenberger János dr. pépost is. Bíró Dénes, Rostás I., Radó Rezső és mások köszöntői után a társaság látogatást tett a

Török pezsgőgyárban.

Hol az egyik tulajdonos, Török Tibor, kalauzolás mellett a mintaszerű üzemet tekintették meg, mely a nagyszámu vendégek elismerését vívta ki s a magyar pezsgőipar elsőrendű voltát a drága külföldi áruval szemben igazolta. Az este folyamán

Gambrinus étteremben

vacsoráltak a kongresszus résztvevői, a helyi társadalom képviselőivel együtt a legjobb hangulatban. A mai nap folyamán számos vendég a

Hortobágyra

rándul ki, hogy a kongresszuson való részvételét a gyönyörű magyar puszták ezer csodájának megtekintésével tegye még emlékeztetesebbé.

KÖZGAZDASÁG

Sortésjelentés. Budapesti tudósítónk jelenti: Maradvány tegnapi 1263, érkezett 269, összesen 1472, eladatott 150, — maradt 1322. Árak: Fialat, közép, zsirsértés 82—104, könnyű 65—90.

Terménytőzsde. Budapesti tudósítónk jelenti: A terménytőzsde hivatalos zárata a következő: Buza 1530—65, rozs 1150—75, árpa 1400—75, sör-árpa 1525—600, köles 1150—200, zab 1380—420, tengeri 1750—800, repce 1850—950, — korpa 880—900.

A borpiac. Budapesti tudósítónk jelenti: A borpiac a helyzet változatlan. A vevők és eladók egyaránt tartózkodók, dacára annak, hogy a szüret

Debreczeni ember Csehszlovák határon.

Látogatás Kazinczy Ferenc sirjánál.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

A felemás város.

Sátoraljauhelyben, ebben a lüktető életű kereskedő városban vagyok. Kis, csinos hely. Tömérdek kereskedő. Idegen külsejű boltosai a nagy átvándorlás hegyét juttatják eszünkbe. — Személypályaudvara tele kocikkal. Tömérdek fával megrakott, frissen mázolt C. S. D. jelzésű kocijai mutatják, hogy a fa Csehszlovákiából jön és azt, hogy a magyar városok az idén nem akarnak fagyoskodni. Az elveszített felvidéki erdők faanyagát drága pénzen kell megvinnünk. A kis várost gyorsan keresztül-kasul járom. Gyönyörű állami borpincéjét templomnak nézvéen hatalmas tornyáról, ha a fiákeres-kocsis mosolyogva nem figyelmeztetne, hogy ez a torony még a templomnál is jobb, mert a Hegyalja legjobb borai vannak a lábánál elhelyezett pincéiben felraktározva. A kis állomása felé tartok. A hidnál feltartóztatnak, utlevelet kérnek, átlépni nem szabad, mert az már csehszlovák terület. A vasúti háromszög, mely legforgalmasabb, a város egy részével és a hatalmas vasgyárral idegen terület. Borzasztó ez. A magyar ember fejébe szalad a vér, ökölbe szorul a keze. Hát ez a trianoni béke. Hát állandó határ lehet az, hol egy magyar várost ketté osztanak azért, mert az ő zsebük, gazdasági életük azt kívánja.

Kazinczy Ferenc sirjánál.

Busan handukolok tovább. Ki e városból. Talán kinn, a friss levegő az embert kábultságából kihozhatja. Széphalomba tartok, — hogy lerőjjam hazafiúi hálámat a nagy magyar, Kazinczy Ferenc emlékének, ki a magyar kultúra bölcsőjét ringatta, aki megteremtője volt a nemzeti magyar kulturának. Aki féltve melengette a gyámoltalan kisdédet, aki irányítá lépteit akkor, mikor erősödni kezdett. — Egető hőségben, nagy porban bandukolok. A parányi faluban minden ember ismeri a ligetet, melyen az egykori Kazinczy-porta állott.

A park a Magyar Tudományos Akadémia gondozása alatt van, de ugylátszik hogy tényleg az Isten gondozza. — Szép, fenyves

már a küszöbön van, sőt némely helyen már meg is kezdtek. Érdeklődés minimális. Még mustban sem történt kötés, — úgy, hogy a mustárak nincsenek kialakulva.

A Gazdasági Egyesület részére engedélyezett egy waggon korpából még néhány mázsa áll rendelkezésre. — Értessítettnek igénylők, hogy a Debreceni Gazdasági Egyesületnél, a korpa ára lefizetése ellenében kiadott utalványra, a Debreczen és Vidéke Mezőgazdái Híttársaság vezetésénél, Csapó-utca 30-ik szám alatt vehető át a korpa.

Az országos szénbizottság által, az őszi gazdasági munkálatok sikeres elvégzése céljára ki-

gruppok, szépen beosztott utak mutatják, hogy egykor jobb napja volt. A dombtetőn nyugszik a nagy magyar feleségével. Márványsírkő jelzi emléket. Sirja felett borostyán virul. Vasrácsa előtt két gyermeke, balra tőle derék szolgálója: Franc, aki megosztotta vele a keserves fogság keserű kenyerét. Epen a kertész jön két kanna vízzel. Megöntözi a hervatag borostyánt. Mint járattan utas, kérem, hogy vezessen el a Mauzoleumhoz. A szolgálatkész kertész tört magyarsággal kalauzol az árnyas lugason át. Előttem a szép ión stílusú mauzoleum azon a helyen, hol a családi ház állott. A nehéz vasajtók kitarulnak, az ereklyetárat magyarázza vezetőm. Elmereng fogságáról, az épület keletkezéséről, Kazinczy kiválóságáról... Megilletődve állunk a szentélyben. A mult és jelen találkoznak lelki szemünk előtt.

Fájdalmasan sivit merengésünkbe a sivar valóság:

— Négy forint egy kiló paradicsom! — hát nem borzasztó ez, — kiált felénk a kertész.

Férje csitítja az asszonyt. De az nem vigasztalódik.

Még néhány perc. Elválnak. — Körüljáró a jókarban levő épület. A rózsák megnyílnak, illetve fonyadnak az óriási hőségben. Bucsuzásul megtekintem Kazinczy Lajos honvéd-tábornok szobrát, melyet Kazinczy Gábor táblabíró készített Tóth András debreczeni szobrászsal.

1859 nyarán Kazinczy százados születésnapján avatta fel az épületet a nemzeti kegyelet nagy pompával. Ennek óriási politikai jelentősége volt. Itt mozdult meg 1849 óta először a magyar nemzeti közérzés először az elnyomás ellen. A második megmozdulása 1860 január 11-én, a debreczeni református Kistemplomban volt, mikor az egyházkerületi közgyűlés Balogh Péter szuperintendens vezetésével alatt hatalmasan tiltakozott az osztrák elnyomás ellen.

Talán a jelenkor is rá gondolja magát, hogy elzarándokoljon és ihletet vegyen a nagy magyar szellemétől, melytől megtisztul a szív, megtermékenyül az ész és tette kész lesz a kar. (e.)

utalt salgótarjánú köszönre előjegyzéseket elfogad a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatala, Piac-utca 61. szám. — Felkéretnek az igényjogosultak, hogy előjegyzéseiket minél előbb tegyék meg, mert a szénelosztás a jelentkezés sorrendjében fog eszközöltetni.

Ausztriába ismét szabad a terménykivitel.

Budapest szeptember 15. A kormány intézkedésére szerdától kezdve élő állatokat és romlandó terményeket megint ki lehet vinni Ausztriába.

Fórum.

Nagyságos
P. Nagy Zoltán h. igazgató urnak
Helyben.

Kedves Barátunk!

A dr. Gergely Jenő ur megbízottsáival folyó hó 13-án és 14-én megbízottsáiból folytatott tárgyalás alkalmával az volt az álláspontunk, hogy dacára annak a ténynek, miszerint dr. Gergely Jenő ur ellened székelt emelt, — hajlandók vagyunk a legmészszebbmenő elégtételadásra, ha dr. Gergely Jenő állításait beigazolja.

Miután azonban ez a beigazolás nem történt meg, aközben eltelt 24 óra alatt sem, sőt annak teljesítésére ígéretet sem nyertünk: részedről az ügyet a lovgiasság szabályai szerint befejeztnek nyilváníjuk.

Debreczen, 1921 szeptember 14.

Tisztelő hived:

Márk Endre s. k.,

Sztankay F. Béla s. k.

Károly király exterritoriális jogot kapott Svájcban.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Genf, szept. 15. A svájci szövetség tanács megadta Károly királynak az exterritoriális jogát második svájci tartozkodásának idejére, ami teljes adómentességet és illeték kötelezettség feloldását is magában foglalja. A svájci sajtó nagyon fel van habborodva a kiváltságok miatt.

Jutalmat tüztek ki a kétmillió postalopás ügyben

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, szeptember 15. A rendőrség a két millió postalopás ügyben tovább folytatja a nyomozást. A letartóztatott posta alkalmazottak még mindig erősen tagadják, hogy részük volna a lopásban. A rendőrség számos olyan bizonyítékra tett szert, amely siettetti az eredményt. Valószínűnek tartják, hogy még a mai nap folyamán kézre kerítik a tetteseket.

Budapest, szeptember 15. Magyar Országos Tudósító: A m. kir. posta vezérigazgatósága az e hónap 13-án a posta kárára elkövetett 1.854.000 korona tartalmú pénzeszsák ellopása ügyében a következő jutalmakat tűzte ki: A tettes nyomra vezetőjének 40.000 korona, az egész pénzügyösszeg nyomra vezetőjének 40.000 korona, a tettes és az egész pénzügyösszeg nyomra vezetőjének 80.000 korona, annak, aki a pénz egyrészenek nyomára vezet, a megkerült pénzügyösszeg 2 százalékát.

SPORT

Revás a miskolci vereségért. A mult vasárnap találkozott először Keletmagyarország válogatott csapatával Északmagyarország legjobb 11 emberével Miskolcon. A küzdelemből Északmagyarország került ki győztesen 2 : 0 arányban. A vereség előrelátható volt, bár sok olyan momentum van, ami széppé az eredményt. A revás mérkőzés október másodikán lesz Debreczenben, amelyre már is folyik a nagy

előkészület. A válogató bizottság állandóan permanenciában lesz, a válogatott jelöltek nagy tréninget tartanak; minden remény meg van arra, hogy október 2-án Keletmagyarország válogatott csapata diadalra viszi a kerület világoskék színeit.

Ifjúsági sport. Felkérem a BKCS. tagjait, hogy péntek délután a nagyerdőn megjelenni szíveskedjenek. Felállítás: Demlyén, Tarr, Fővegyesi, Nagy, Bagdi, Szilágyi, Sutor, Papp, Ungvári, Bujdosó, Sipos. Tartalék: Gaál, Demlyén. — Intező.

Főlkérem az Iparos Torna Kör tagjait, hogy a vasárnapi szakosztályi ülésen este 7 órakor okvetlen jelenjenek meg. Intező.

Nyilv. Polgári—DSC 2 : 1 (1 : 0.)

A Polgári góljait Friedlander és Caesar rugták. A mezőny legjobb embere Tóth Akos volt.

Társulati Polgári—Reál 1:1 (1:1).

Árverési hirdetés.

A magyar unitárius egyház bérbeadja az Ondódon, a Veréb dűllőben fekvő 21 kat. hold területű, jókarban levő tanyás birtokot egy vagy három évre, október 1-től. Árverési feltételeket megtekinthetni és felvilágosítást ad: Simonffy-u. 1/c. alatt Székely Ferenc ny. műszaki főtanácsos, a Menkültügyi hivatal helyettes-vezetője. 9—13 óráig. A nyilvános árverés e hó 20-án d. u. 4 órakor fog az egyház tulajdonát képező Hatvan-utca 24. sz. alatti háznál megtartatni.

20,323—921. II.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező özv. Kovács Lajosné féle 5 kat. hold és 132 négyszögöl területű földbirtok 1921. évi október hó 1-től 1922. évi szeptember hó 30. napjáig terjedő egy évre nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

A városháza közgyűlési termében megtartandó nyilvános árverés határideje 1921. évi szeptember hó 20-ik napjának déllött 9 órája.

A kikiáltási ár 6000 K. Az árverelni szándékozók az árverés kezdetekor a kikiáltási ár 10 százalékát tartoznak bánatpénzül az árverelő bizottságnál letenni.

Az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt a városi számvevősnél bárki megtekintheti.

Debreczen. 1921 szeptember hó 15.

A városi tanács.

Felelős szerkesztő:

Dr. SZATAI FERENC.

Kiadja:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli református egyházkerületkönyvnyomda-vállalata.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznapokon 10 szög 15 korona, minden további szög 1 kor. 50 fillér. Vasárnap 10 szög 20 korona, minden további szög 2 kor. Vastagabb betűből a szavak kétszeresen lezárak felezésű. Vidékről hirdetés díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefonszám: 4.

ÁLLÁST KERESŐK

valamint akiknek alkalmazásra van szükségük, és házvevők, vagy akik ooooooooooooo házukat el akarják adni,

eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az

„EGYETÉRTÉS”

hirdetési rovatát, mert ott mindent megtalálnak, amire szükségük van.

Ajánlat

Kész festett butor kapható és megrendelhető Kiss Gyula asztalosnál, Burgundia-utca 18. szám. 3775

Óeskavasat

legmagassabb árért vásárol Steiner Eötvös-u. 110. Kovácsmesterek részére használható óeskavasat legolcsóbban házhoz szállítatnak. 3614

Megérkezett

babi, fiu és leány-svetterek, garnitúrák, klott-kötények, sapkák, cipők, gyermekkelengyék dus választékban.

Dr. Hegedűsné gyermekdivatház, Simonffy-utca 2. sz.

Mustot és új bort veszek és hordót adok hozzá. — Hatvan-u. 2, vendéglő. 3662

Kétszobás modern központi fűtéses lakásomat elcserélném hasonló háromszobásra. Cim a kiadóban. 3749

Kitűnő házi koszt, uriember részére. Bergerné, Darabos-u. 9. 3755

Boros hordó

új és használt, taposó kádak, szőlőszedő deszkák, léhók, puttonok, bor- és kutvedrek, káposztás és zsíros hordók állandóan raktáron minden nagyságban és mennyiségben kaphatók. Báró Györfly hordógyárban Nap-u. 4. Telefon 12-83.

Hagyma

nagyobb mennyiségben Rákóczi-utca 13. szám alatti zöldségraktárunkban jutányosan kapható. Futura Áruforgalmi r.t. Debreczen. 3793

Vágóhíd

mögött modernül rendezett hízaló, 6 lóra istálló kiadó. Értekezni Csapó 99. 3788

Kereslet

Házvezetőknök

Idősebb, tisztességes magános nő vagy özvegy iparosné kerestetik. — Beresényi-utca 24. sz., déli 12—2-ig. 3324

Aranyat,

ezüstöt, brilliánsat, zálogcédulát vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-u. 2. sz. I. emelet. 3433

Egy éves

fiúcska mellé dada kerestetik. Piac 77. I. em. 3. sz. 3568

Pintérségédet

állandó munkára felvesz a Löblé ecetgyár, Szálkai-u. 5. 3569

Zárt kocsi

áru szállításra megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Feltétlen

ügyes és megbízható percentes kimérő kerestetik Reich Géza „Korona” vendéglőjébe. Nagy cserépbolt, H.-bőszörmény. Családnélküli előnyben.

500 korona jutalomban részesül, aki 6 hónapos, fehér-barna tarka, simaszőrű kölyökviszla kutyámat megtalálja. Cim a kiadóban. 3778

Kifutó fiuk felvétetnek Halmágyi divatruházban. 3782

Tanulók és tanulóányok felvétetnek. József kir. herceg-utca 5. Herskovics 3784

Ragasztók egy szabász, tűzőnő felvétetik. József kir. herceg-utca 5. Herskovics. 3785

Manikűrös nő kisegítőnek azonnal felvétetik a Margit-fürdő női gőzosztályába. — 3792

Kitűnő forgalmu fűszerüzlet

a város közepén berendezéssel, áruval és lakással betegség miatt eladó. Cim a kiadóban.

Kifutó fiu felvétetik. Rákóczi-u. 24. fűszerüzlet. 3796

Cipész-segéd vegyes munkára és két tanuló magas fizetéssel felvétetik. Pénzes, Rákóczi és Leány-utca sarok. 3794

Tengeri szár

150 hold területű a Macsi uradalomban eladó. Telefonszám 302.

Eladó

a Csapó-utca 103-ik és Beresényi-utca 1. sz. alatti két sarokház, a meneteléről híres „Hricóné”-féle vendéglő van benne. Értekezhetni a Kosuth-utca sarkán levő hírlapelárusító pavillonban.

Olcsó sarokház!

Gazdálkodóknak, kisebb ipartelepnek eladó.

Pongor iroda, Csapó-utca 8-ik szám

!! Szülők és tanulók figyelmébe !!

Tankönyvek az összes elemi- és középiskolák számára, mindenféle iskolai papír, füzet, író- és rajzszerek nagy választékban kaphatók a ooo

Méliusz könyvkereskedés zenemű-, papír- és írószerekkereskedésében Debreczen, Ferencz József-ut (Piac-u.) 26.

Tiszántuli Pénzváltó Bank

Reinbold, Szilágyi és Társai, Telefon: 566. Debreczen, Csapó-u. 19. sz.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával, bevált:

Mindenféle külföldi pénznemeket, arany- és ezüst érmekeket, idegen értékű csekket, utalványokat stb. a legmagasabb napi árfolyamon.

Értéktőzsdél megbízásokat vállal, külföldi átutalásokat teljesít a legelőnyösebb feltételek mellett. (Devizákat és külföldi kifizetéseket vesz és elad.)

Szappanosoknak szállít prima olvasztott fagyut, csontzsírt a legolcsóbban.

Timároknak pedig folyékony és szilárd tölgyfakivonatot (tannint), olvasztott fagyut, halzsírt, cserzőanyagokat stb.

Gép- és motorüzemek itt szerezhetnek be legolcsóbban henger- és kenőolajokat, benzint, gépszírt, szíjjakat stb.

Tűzfát (cser, tölgy és bükhasáb) vegontételekben szállít.

Terményeket (buzát, rozst, árpát, zabot, tengerit és hüvelyeseket) vásárol a legmagasabb napi áron.

Saját készítésű

CIPŐK

tiszta szinanyagból

a legolcsóbban beszerezhető készen vagy mérték után!

GRÜNVALD CIPŐÜZEM,

Kossuth-utca 8., Sas-utca 4. sz. (Kölcsönössegélyző-palota.)
Minden nálam vásárolt cipőt, ha idő előtt elszakad, úgy teljesen ingyen javítom.

KOLLARIT

BÖRLEMEZ

a jelenkor legjobb és legtartósabb tetőlemeze. 12—15 éve használatban. Kapható

Mező Ármín

fakereskedőnél, Debreczen.